

Legenda populară: realitate și ficțiune.

Text suport „Dragoș -Vodă”

Ojog Angela,

profesoară de limba și literatura română, grad
didactic întâi, Instituția Publică Liceul Teoretic
„Gheorghe Asachi”, mun.Chișinău

Cuvântul buclucaș: legendă

O narațiune în proză sau în versuri, care conține elemente fantastice sau miraculoase, prin care se explică geneza unui lucru, a unei ființe, caracterul aparte al unui eveniment istoric, al unui erou mitic sau al unui fenomen etc.

Inscripție circulară pe o monedă sau pe o medalie.

Text sau tabel în care se explică semnele convenționale și ceea ce nu poate fi redat grafic de pe o hartă, de pe un plan, de pe o imagine fotografică sau desenată etc.

A deveni foarte cunoscut: *celebru*, *faimos*.

Dragoș-Vodă, voievod român din Maramureș, considerat întemeietor al Moldovei

https://www.youtube.com/watch?v=ScomWRoVQ3c&ab_channel=DiasD

Sursa: Google

Sursa: Google

*Într-o zi, se porni la vânătoare, prin niște codri mari,
cu haita de câini.*

Într-un târziu, câinii dibuiră un fel de taur sălbatic, pe care îl fugăriră o zi și o noapte.

Sursa: Google

Fiecare câine a căzut mort de oboseală, numai o cățea a mai alergat după bour : Molda.

Fiara sosește pe malul unui râu mare și se repede să treacă gârla înot. Cățeaua se aruncă și ea, darputerile nu o mai ținură.

Sursa: Google

*Văzând pierzania bieteii cățele Dragoș-Vodă, asvârli după
bour ghioaga care îl izbi drept în creștet.*

*Ca semn de izbândă,
luă capul bourului pe care îl făcu stema Moldovei.
Moldova a luat numele de la Molda, cea care a dus bourul
spre pierzanie.*

Sursa: Google

Sursa: Google

Ordonează corespunzător *ideile principale* din text:

- Obosită, Molda se îneacă în valuri. (4)
- Urmărind bourul, câinii obolesc și nu reușesc să-l prindă. (2)
- Supărat, Dragoș ucide bourul și îi ia capul în semn de izbândă.(5)
- Cățeaua Molda rezistă și se aruncă în apele unui râu în urmărirea fiarei.(3)
- Viteazul întemeiază acolo țara Moldovei.(6)
- Plecând la vânătoare, Dragoș-Vodă dă de urma unui bour. (1)

Subliniază variantele corecte:

■ 1. *Dragoș era un român din :*

- a) Moldova;
- b) Maramureș;
- c) Banat.

■ 2. *Molda se îneacă în râu pentru că:*

- a) era rănită;
- b) râul era prea mare;
- c) era prea obosită.

■ 3. *Bourul descoperit de câini era descris astfel:*

- a) animal deosebit, rar întâlnit;
- b) blând;
- c) coarne încovoiate;
- d) ochii sângeroși;
- e) mare;
- f) barbă stufoasă
- g) părea că are aripi la picioare ;
- h) coarne rămuroase;
- i) puternic.

■ 4. *Dragoș a lovit fiara în cap cu :*

- a) paloșul;
- b) ghioaga sa țintuită;
- c) pușca.

Bifați în căsuța Adevărat, dacă enunțul îl considerați adevărat, și în căsuța Fals, dacă îl considerați fals.

Enunțul	Adevărat	Fals
Textul „Dragoș –Vodă” este de dimensiuni reduse.	A	
Acțiunea este complicată.		F
Acțiunea se desfășoară într-un spațiu puțin precizat.	A	
Acțiunea este plasată într-un timp apropiat.		F
Personajele sunt în număr mic, portretizate succint.	A	
Eroul nu este însoțit de ajutoare.		F
<u>Narațiunea</u> se îmbină cu <u>descrierea</u> .	A	

Caracterizarea lui Dragoș-Vodă

Aspect fizic

Ocupația

Condiția
socială

Trăsături
morale

Relații cu alte
personaje

Părerea ta
despre acest
personaj

Pașaportul cuvântului *zimbru*

Sensul cuvântului

Animal sălbatic masiv din familia bovinelor, cu corpul acoperit cu o blană deasă, păsloasă, cu capul mare și lat, cu coamele scurte, întoarse în afară, în față și în sus, cu greabănul înalt, cu gâtul și cu bărbia acoperite cu păr lung, răspândit în Carpați, iar astăzi ocrotit în rezervații naturale (*Bison bonasus*).

Etimologie

Provine din proto-indo-europeană *ǵómbh- („dinte, corn”).

Pașaportul cuvântului *zimbru*

- **Sinonime:** bour, taur, bizon, bovidă;
- **Unde îl întâlnim în RM –** Rezervația „Pădurea Domnească”, rn. Glodeni
- https://www.youtube.com/watch?v=K_6lIKZFWfM

Picturi:

- Constantin Lecca
„Dragoș -Vodă la vânătoarea zimbrului”
- Nicolae Grigorescu
„Dragoș-Vodă, luptând cu zimbrul”

Pașaportul cuvântului *zimbru*

- Muzică
- https://www.youtube.com/watch?v=mrjuDacjUXM&ab_channel=Ruc_sandaCovalschi
- Ruxanda Covalschi, eleva clasei a X-a, IPLT „Gheorghe Asachi”, mun.Chișinău „Zimbrul de la hotare”

Legenda Dragoș -Vodă

Realitate

- ▶ Dragoș -Vodă, voievod român din Maramureș (mijlocul secolului al XIV-lea);
- ▶ Codri;
- ▶ Zimbrul trăia în libertate;
- ▶ Câinii;
- ▶ Râul mare.

Ficțiune

Zimbru:

- ▶ „fugea ca turbat”;
- ▶ „părea că are aripi la picioare”

Următorii:

„Astfel fugiră cu toții o zi și o noapte, fără să se oprească.”

„Ghioaga izbi fiara drept în creștet și apa râului se roși de sângele ei.”

Să reținem

- ▶ *Legenda este o narațiune populară, în proză sau în versuri, în care se dă o explicație imaginară unui fapt real: întemeierea și denumirea statului Moldova, printr-o întâmplare fantastică.*
- ▶ *În legendă se explică originea unor ființe, plante sau animale, desfășurarea unor momente istorice sau faptele unor eroi.*

Legenda descălecatului

- ▶ În legenda „Dragoș-Vodă” se povestește modul în care memoria colectivă a păstrat momentul întemeierii Moldovei.
 - ▶ Această întâmplare este deseori relatată cu denumirea de *legenda descălecatului*.
 - ▶ *A descăleca = a se așeza statornic într-un loc, întemeind o țară.*
-

Siteografie

- <https://istoriiregaside.wordpress.com/2010/11/01/legenda-lui-dragos-voda/>
- https://www.stiripesurse.ro/ce-a-aprobat-harta-regiunilor-care-vor-primi-ajutoare-pentru-dezvoltare_505776.html
- <https://turcan-sandu.wixsite.com/moldovean/blank-kdrv3?lightbox=datapitem-iylfy8pg>
- <https://ro.wikipedia.org/wiki/Zimbru>
- <https://istoriiregaside.wordpress.com/2010/11/01/legenda-lui-dragos-voda/>
- <http://www.anidescoala.ro/divertisment/povesti/povesti-scurte-cu-talc/lin-precum-un-rau/>
- https://www.stiripesurse.ro/ce-a-aprobat-harta-regiunilor-care-vor-primi-ajutoare-pentru-dezvoltare_505776.html
- <https://www.puterea.ro/politica/social-democratii-suceveni-fac-diferenta-intre-stema-moldovei-si-steaua-comunistilor-92540.html>
- <https://istoriiregaside.wordpress.com/2010/11/01/legenda-lui-dragos-voda/>
- <https://observator.tv/inedit/imagini-rare-zimbri-traiesc-libertate-neamt-280058.html>
- https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:Constantin_Lecca_-_Dragos_Voda_la_vanatoarea_zimbrului.jpg
- https://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C8%99ier:Nicolae_Grigorescu_-_Dragos_Voda_luptand_cu_zimbrul.jpg